

Warszawa, 3 kwietnia 2015 r.

Komunikat FOR:

Wątpliwości powinny być rozstrzygane na korzyść podatnika

W ostatnich dniach obserwujemy intensywną dyskusję na temat zmiany ordynacji podatkowej. Dyskusja toczy się głównie wokół rządowych założeń oraz projektu nowelizacji ustawy, przygotowanego przez prezydenta. Słychać w niej również głosy różnych środowisk eksperckich.

Ordynacja podatkowa zawiera wiele niezwykle istotnych kwestii regulujących zasady współistnienia podmiotów skarbowych, podatników i relacji do państwa. Wszyscy uczestnicy dyskusji są zgodni, że te zasady wymagają zasadniczych zmian.

Rada Legislacyjna i rząd jednak krytycznie wypowiedziały się na temat wielu propozycji zawartych w projekcie prezydenckim. Kością niezgody wydaje się wprowadzenie zasady in dubio pro tributario, czyli w dosłownym tłumaczeniu – „w razie wątpliwości, na korzyść podatnika”.

Według Forum Obywatelskiego Rozwoju zasada in dubio pro tributario powinna być stosowana przez organy podatkowe, ponieważ – po pierwsze – jest fundamentem każdego cywilizowanego systemu podatkowego. Po drugie, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, już teraz wynika wprost z Konstytucji.

Zwracamy jednak uwagę, że brzmienie tej zasady zaproponowane w prezydenckim projekcie nowelizacji: „niedające się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego rozstrzyga się na korzyść podatnika” w praktyce pozwoliłoby organom podatkowym na unikanie jej stosowania. Zgodnie z projektem zasada in dubio pro tributario dotyczyłaby jedynie „wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego”. W takim kształcie pomija ona fakt, iż podstawowe metody wykładni prawniczej pozwalają (formalnie) usunąć każdą wątpliwość co do treści przepisów prawa. Tym samym osoba stosująca prawo zawsze może uznać, iż nie ma wątpliwości co do treści prawa (nawet jeśli stosuje je wadliwie), co wyłącza możliwość zastosowania zasady w kształcie zaproponowanym w projekcie nowelizacji.

Dlatego zasadzie in dubio pro tributario należy nadać brzmienie „wątpliwości niedające się jednoznacznie usunąć na tle zebranego materiału dowodowego rozstrzyga się na korzyść podatnika”. Dzięki temu, zamiast formalnie nieistniejącej kategorii „niedających się usunąć wątpliwości co do prawa”, klauzula ta obejmie w praktyce, bardzo często występującą kategorię „wątpliwości co do faktów”, co ograniczy niebezpieczeństwo unikania jej stosowania przez organy podatkowe.

Forum Obywatelskiego Rozwoju popiera jak najszybsze wprowadzenie prezydenckiego projektu nowelizacji ustawy i rozpoczęcie prac w trybie legislacyjnym, które pozwolą na udoskonalenie brzmienia zasady in dubio pro tributario, jak również inne prezydenckie propozycje zmierzające w kierunku szybkiej poprawy życia podatników w Polsce.

Kontakt:

Dariusz Adamski
e-mail: dadamski@prawo.uni.wroc.pl